

การประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนแห่งหนึ่ง
ในกรุงเทพมหานคร

The Project Evaluation of Business Incubation Center in
Education Institutions through Sufficiency Economy Philosophy in
a Private Vocational Education Institution in Bangkok

¹กัญยรัตน์ เทพสำราญ Gunyarat Thepsamran

²สรียา โชติธรรม Sareeya Chotitham

³ธนนันท์ ธนารัชตะภูมิ Thananun Thanarachataphoom

¹²³ภาควิชาการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹²³Education Administration, Kasetsart University

¹Corresponding author, e-mail: kun.mitt104@gmail.com

Received July 22, 2023; Revised November 25, 2023; Accepted: March 27, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ และด้านผลผลิตของโครงการ ใช้ประเมินด้วยวิธีการเชิงระบบ (Systems approach) และเป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Summative Evaluation) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครู จำนวน 21 คน และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 20 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบสอบถามครู แบบสอบถามนักเรียน และแบบบันทึกข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป และผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ 2. การประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 3 ตัวบ่งชี้ ผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนดจำนวน 1 ตัวบ่งชี้คือ ความเพียงพอของช่องทางในการประชาสัมพันธ์โครงการ โดยพบว่า ช่องทางการประชาสัมพันธ์ของโครงการไม่เพียงพอต่อการแจ้งข่าวสารให้กับครู และนักเรียน 3. การประเมินด้านผลผลิตของโครงการ มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 5 ตัวบ่งชี้ ผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านเทคนิคการวางแผนธุรกิจ 2) ด้านบริหารจัดการ 3) ด้านการเงิน 4) ด้านการตลาด และ 5) ด้านการสื่อสาร โดยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วม

โครงการศูนย์บ่มเพาะฯ ยังมีประสพการณ์ในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ไม่มากเท่าที่ควร และความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ โดยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการศูนย์บ่มเพาะฯ ต้องการให้ทางโครงการสำรวจความต้องการให้สมาชิกในการเลือกกิจกรรม

คำสำคัญ: การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ; วิธีการเชิงระบบ; ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ

Abstract

This research aimed to conduct the project evaluation of Business Incubation Center in education institutions through the sufficiency economy philosophy, consisting of input evaluation, operational process evaluation, and outcome evaluation. The evaluation was conducted through systems approach and summative evaluation. Key informants were 5 educational administrators, 21 teachers and 20 students. Data were collected using an interview for administrators, questionnaires for teachers and students and data recording form. The results indicated as follows: 1. For Input, overall, the evaluation result was at a high level or above and passed the evaluation criteria according to the criteria specified for all 4 indicators. 2. For Operational Process, there were 3 indicators in total, 2 of which passed the evaluation criteria according to the specified criteria and one indicator did not pass the evaluation criteria, which was the sufficiency of the project public relations channels. The channels of public relations of the project were not enough to inform teachers and students. 3. For Outcome, there were 5 indicators in total, 3 indicators passed the evaluation criteria according to the specified criteria and 2 indicators did not pass the criteria, namely having entrepreneurial skills in 5 areas, consisting of 1) Business planning techniques, 2) Management, 3) Finance, 4) Marketing, and 5) Communication. In addition, participating students did not have as many operational experiences. For satisfaction with the project implementation, students needed the project to explore member needs to choose activities.

Keywords: Summative evaluation; Systems approach; Business Incubation Center

บทนำ

ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา เป็นโครงการที่ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาขีดความสามารถนักเรียนในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ให้ประกอบธุรกิจของตนเองหรือพัฒนาต่อยอดธุรกิจเดิม โดยมุ่งให้องค์ความรู้ด้านธุรกิจแก่นักเรียน และส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการแก่นักเรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมภายใต้ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ตลอดจนพัฒนาทักษะในการคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative thinking) ด้วยการสร้างชิ้นงานสิ่งประดิษฐ์ หรือนวัตกรรมใหม่ตามสาขาวิชาชีพ และนำมาต่อยอดเชิงพาณิชย์ รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ให้สามารถสร้างช่องทางการเข้าถึงแหล่งทุน และองค์ความรู้

ทางธุรกิจ เพื่อเพิ่มช่องทางอาชีพ (Career path) ให้กับนักเรียน (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2562) รวมทั้งนำความรู้ตามหลักวิชาการมาใช้ในการวางแผน และดำเนินงาน พิจารณาเชื่อมโยงด้วยความรอบคอบ ให้เหมาะกับสถานการณ์ด้วยความระมัดระวังในการปฏิบัติ และพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ รวมทั้งมีจิตสำนึก ตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง มีความอดทนและความเพียร บนความพอประมาณ ที่เป็นความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีการตัดสินใจที่มีเหตุผล ซึ่งพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ ทำงานอย่างมีแบบแผน ทำเป็นขั้นตอนจากน้อยไปมาก คิดได้คิดเป็น และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ที่ต้องเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้และไกล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่ส่งเสริมให้มีการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และสายอาชีพ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการเริ่มต้นธุรกิจ และตระหนักถึงแนวโน้มการทำธุรกิจสีเขียวตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นการเป็นผู้ประกอบการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) อีกทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ที่มีแนวทางในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และส่งเสริมพัฒนาระบบการแนะแนวในสถานศึกษา เพื่อสร้างทางเลือกในตัดสินใจศึกษาด้านอาชีพ และประกอบอาชีพในสาขาที่ตนถนัดและสนใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (พระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา, 2551)

สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้รับนโยบายจากทางสำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนจึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการแก่นักเรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมภายใต้ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา เช่น การเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นผู้ประกอบการใหม่ การเขียนแผนธุรกิจ การศึกษาดูงาน แล้วย้นำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการทำธุรกิจของตนเอง รวมทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนเสนอแผนธุรกิจเพื่อขอดำเนินธุรกิจที่ตนเองสนใจ และยังเป็นการหารายได้ระหว่างเรียน อีกทั้งมีครูภายในศูนย์บ่มเพาะฯ ค่อยให้

คำแนะนำในการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการประกอบธุรกิจได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการสร้างเครือข่าย เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการหน้าใหม่ของกลุ่มเป้าหมาย สร้างช่องทางการเข้าถึงแหล่งทุนและองค์ความรู้ทางธุรกิจ เพื่อเพิ่มช่องทางอาชีพให้กับนักเรียนสายอาชีวศึกษา นอกเหนือจากการเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการ

ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงต้องการที่จะประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ดำเนินการอยู่ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารโครงการให้กับผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวทางการประเมินเชิงระบบ (Systematic Evaluation) มาใช้เพื่อจัดหาข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งการประเมินเชิงระบบ ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินการ (Process) และผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินงาน (Output) ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งไว้หรือไม่ ผลการประเมินที่ได้จะทำให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการทราบถึงข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรของโครงการ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร 2) ครูที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผู้วิจัยประเมินโครงการเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับตัดสินใจในการดำเนินการโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการประเมินโครงการใน 3 ประเด็นคือ 1) ปัจจัยนำเข้าของโครงการ (input) 2) กระบวนการดำเนินงานของโครงการ (process) และ 3) ผลผลิตของโครงการ (output) ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการประเมินโครงการดังต่อไปนี้

1. กำหนดกรอบแนวทางประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การประเมิน คำถามการประเมิน ตัวบ่งชี้ แหล่งข้อมูล เครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมิน

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินโครงการ ผู้วิจัยทำการ ออกแบบเครื่องมือการประเมิน โดยกำหนดเป้าหมาย และรูปแบบการประเมิน ระบุเครื่องมือที่ใช้ใน การประเมิน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบสอบถามครู แบบสอบถามนักเรียน และแบบบันทึก ข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้าง และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และทำการปรับแก้เครื่องมือก่อน นำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล และดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) จากนั้นทำการแปลผลการ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และอภิปรายผล

ประเด็นการประเมิน การประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาใน สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการประเมินด้วยวิธีการเชิงระบบ (Systems approach) เพื่อให้ผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบโครงการได้ข้อมูลสารสนเทศในการนำมาใช้ ในการตัดสินใจโครงการว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการคือ 1) เพื่อ ประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ 2) เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการ และ 3) เพื่อ ประเมินผลผลิตของโครงการ มีรายละเอียดการประเมินโครงการดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้าของโครงการ (input) ประกอบด้วย ความพร้อมของอาคาร สถานที่ในการใช้ งาน ความเหมาะสมของผู้รับผิดชอบในโครงการ ความเพียงพอของงบประมาณ และการประชุมชี้แจง หน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงาน

2. กระบวนการดำเนินงานของโครงการ ประกอบด้วย ความเพียงพอของช่องทางในการ ประชาสัมพันธ์โครงการ กิจกรรมของโครงการศูนย์บ่มเพาะ ฯ ดำเนินงานได้ตามแผนที่วางไว้ และการ ติดตามการทำงาน

3. ด้านผลผลิตของโครงการ ประกอบด้วย 1) ผลผลิตที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้แก่ ความสนใจ เป็นผู้ประกอบการ การมีโอกาสเป็นผู้ประกอบการ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ 5 ด้าน คือ 1) ด้าน เทคนิคการวางแผนธุรกิจ 2) ด้านบริหารจัดการ 3) ด้านการเงิน 4) ด้านการตลาด 5) ด้านการสื่อสาร และความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ 2) ผลผลิตที่เกิดขึ้นกับครู ได้แก่ ความพึงพอใจในการ ดำเนินโครงการ และ 3) ผลผลิตที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ได้แก่ ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ

ประชากร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาใน สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งหมดจำนวน 46 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร จำนวน 5 คน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ 2) ครูที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตาม โครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 21 คน โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบบันทึกข้อมูล และ 3) นักเรียนที่เข้าร่วม โครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 20 คน โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินการของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตอนที่ 3 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ (input) จากการตอบแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ (input) พบว่า ปัจจัยนำเข้าของโครงการทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความพร้อมของอาคาร สถานที่ในการใช้งาน ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความเหมาะสมของผู้รับผิดชอบในโครงการ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ความเพียงพอของงบประมาณ และตัวบ่งชี้ที่ 4 การประชุมชี้แจงหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานมีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

จากการตอบแบบสอบถาม และแบบบันทึกข้อมูลของครูเกี่ยวกับโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ (input) ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความพร้อมของอาคาร สถานที่ในการใช้งาน พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไป เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไปในทุกข้อ โดยเรียงลำดับร้อยละจากมากไปน้อยดังนี้คือ รองรับสมาชิกที่เข้าใช้งานห้องศูนย์บ่มเพาะ ฯ ห้องศูนย์บ่มเพาะ ฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม และติดต่อได้สะดวก และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการทำกิจกรรม และเพียงพอต่อการใช้งาน ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีความเพียงพอในระดับมากขึ้นไป และตัวบ่งชี้ที่ 3 การประชุมชี้แจงหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหารมีการจัดประชุมชี้แจงหน้าที่ของคณะกรรมการในระดับมากขึ้นไป

จากการตอบแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ (input) ตัวบ่งชี้ความพร้อมของอาคาร สถานที่ในการใช้งาน พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไป เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไปในทุกข้อ โดยเรียงลำดับร้อยละจากมากไปน้อยดังนี้คือ ห้องศูนย์บ่มเพาะ ฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม และติดต่อได้สะดวก และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการทำกิจกรรม และเพียงพอต่อการใช้งาน รวมทั้งรองรับสมาชิกที่เข้าใช้งานห้องศูนย์บ่มเพาะ ฯ ห้องศูนย์บ่มเพาะ ฯ ตามลำดับ

ตาราง 1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม

รายการประเมินปัจจัยนำเข้า	ร้อยละการประเมินตามตัวบ่งชี้			
	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความพร้อมของอาคาร สถานที่ในการใช้งาน	100.00	96.00	100.00	มากขึ้นไป
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความเหมาะสมของผู้รับผิดชอบในโครงการ	100.00	-	-	มากขึ้นไป
ตัวบ่งชี้ที่ 3 ความเพียงพอของงบประมาณ	100.00	80.95	-	มากขึ้นไป
ตัวบ่งชี้ที่ 4 การประชุมชี้แจงหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานมีความเหมาะสม	100.00	100.00	-	มากขึ้นไป

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ในภาพรวมตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้พบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียนให้ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมากขึ้นไป (ร้อยละ 80-100)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินการของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการประเมินกระบวนการดำเนินการของโครงการ (process) จากการตอบแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านกระบวนการดำเนินการของโครงการ (process) ตัวบ่งชี้ การติดตามการทำงาน พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไป โดยผู้บริหารมีการติดตามการทำงานในการดำเนินโครงการ สอบถามปัญหา ให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ รวมทั้งให้ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานด้านต่างๆ เป็นระยะ

จากการตอบแบบสอบถาม และแบบบันทึกข้อมูลของครูเกี่ยวกับโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านกระบวนการดำเนินการของโครงการ (process) ทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความเพียงพอของช่องทางในการประชาสัมพันธ์โครงการ พบว่า โดยภาพรวม ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เนื่องจากช่องทางแจ้งข่าวสารในการประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางของโครงการไม่เพียงพอ ตัวบ่งชี้ที่ 2 กิจกรรมศูนย์บ่มเพาะ ฯ ดำเนินงานได้ตามแผนที่วางไว้ พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไป เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไปทุกข้อ โดยเรียงลำดับร้อยละจากมากไปน้อยดังนี้ กิจกรรมส่งเสริมความพร้อมสำหรับการเป็นผู้ประกอบการใหม่ กิจกรรมอบรมการเขียนแผนธุรกิจ กิจกรรมศึกษาดูงานของศูนย์บ่มเพาะ ฯ และกิจกรรมอบรมครูในการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ และตัวบ่งชี้ที่ 3 การติดตามการทำงาน พบว่า ผู้บริหารมีการติดตามการทำงานในการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนเกี่ยวกับโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านกระบวนการดำเนินการของโครงการ (process) ตัวบ่งชี้ ความเพียงพอของช่องทางในการประชาสัมพันธ์โครงการ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เนื่องจากช่องทางแจ้งข่าวสารในการประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางของโครงการไม่เพียงพอ

ตาราง 2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินการของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกรมเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม

รายการประเมินกระบวนการดำเนินการ	ร้อยละการประเมินตามตัวบ่งชี้			
	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความเพียงพอของช่องทางในการประชาสัมพันธ์โครงการ	-	32.45	20.00	น้อยที่สุด
ตัวบ่งชี้ที่ 2 กิจกรรมศูนย์บ่มเพาะ ฯ ดำเนินงานได้ตามแผนที่วางไว้	-	100.00	-	มากขึ้นไป
ตัวบ่งชี้ที่ 3 การติดตามการทำงาน	100.00	100.00	-	มากขึ้นไป

ผลการประเมินกระบวนการดำเนินการของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกรมเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ในภาพรวมตัวบ่งชี้ที่ 2 กิจกรรมศูนย์บ่มเพาะ ฯ ดำเนินงานได้ตามแผนที่วางไว้และตัวบ่งชี้ที่ 3 การติดตามการทำงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป (ร้อยละ 80-100) และตัวบ่งชี้ที่ 1 ความเพียงพอของช่องทางในการประชาสัมพันธ์โครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาตามผู้ให้ข้อมูลที่ทำการประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความเพียงพอของช่องทางในการประชาสัมพันธ์โครงการ ครู และนักเรียนให้ความเพียงพอของช่องทางในการประชาสัมพันธ์โครงการอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 60) ตัวบ่งชี้ที่ 2 กิจกรรมศูนย์บ่มเพาะ ฯ ดำเนินงานได้ตามแผนที่วางไว้ ครู ให้ความเหมาะสมในการดำเนินงานกิจกรรมศูนย์บ่มเพาะ ฯ ดำเนินงานได้ตามแผนที่วางไว้อยู่ในระดับมากขึ้นไป (ร้อยละ 80-100) และตัวบ่งชี้ที่ 3 การติดตามการทำงาน ผู้บริหาร และครูให้ความเหมาะสมในการติดตามการทำงานอยู่ในระดับมากขึ้นไป (ร้อยละ 80-100)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกรมเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการประเมินผลผลิตของโครงการ (output) จากการตอบแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกรมเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านผลผลิตของโครงการ (output) ตัวบ่งชี้ ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไป

จากการตอบแบบสอบถามของครูเกี่ยวกับโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกรมเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านผลผลิตของโครงการ (output) ทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการขยายโอกาสเป็นผู้ประกอบการ พบว่า นักเรียนได้รับการขยายโอกาสเป็นผู้ประกอบการในระดับมากขึ้นไป และตัวบ่งชี้ที่ 2 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ พบว่า มีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการในระดับมากขึ้นไป

จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนเกี่ยวกับโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกรมเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านผลผลิตของโครงการ (output) ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความสนใจเป็นผู้ประกอบการ พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเป็นผู้ประกอบการในระดับมากขึ้นไป ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการขยายโอกาสเป็นผู้ประกอบการ พบว่า นักเรียนได้รับการขยายโอกาสในการเป็นผู้ประกอบการในระดับมากขึ้นไป ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะการเป็น

ผู้ประกอบการ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนธุรกิจ 2) ด้านบริหารจัดการ 3) ด้านการเงิน 4) ด้านการตลาด และ 5) ด้านการสื่อสาร พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน เนื่องจากนักเรียนมีประสบการณ์ในการเป็นผู้ประกอบการไม่มากเท่าที่ควร และตัวบ่งชี้ที่ 4 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เนื่องจากนักเรียนต้องการให้มีการสำรวจความต้องการในการดำเนินกิจกรรม

ตาราง 3 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม

รายการประเมินกระบวนการดำเนินการ	ร้อยละการประเมินตามตัวบ่งชี้			
	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	แปลผล
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความสนใจเป็นผู้ประกอบการ	-	-	100.00	มากขึ้นไป
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการขยายโอกาสเป็นผู้ประกอบการ	-	100.00	100.00	มากขึ้นไป
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ 5 ด้าน	-	-	75.4	มาก
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ	100.00	85.00	75.00	มาก -มากขึ้นไป

ผลการประเมินผลผลิตของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ในภาพรวมตัวบ่งชี้ที่ 1 ความสนใจเป็นผู้ประกอบการ และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการขยายโอกาสเป็นผู้ประกอบการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป (ร้อยละ 80-100) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ 5 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 70 – 79.99) และตัวบ่งชี้ที่ 4 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป เมื่อพิจารณาตามผู้ให้ข้อมูลที่ทำการประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 นักเรียนมีความสนใจเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับมากขึ้นไป (ร้อยละ 80-100) ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครู และนักเรียนมีการขยายโอกาสในการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับมากขึ้นไป (ร้อยละ 80-100) ตัวบ่งชี้ที่ 3 นักเรียนมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ 5 ด้านอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 70-79.00) และตัวบ่งชี้ที่ 4 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ ผู้บริหาร ครูมีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมากขึ้นไป (ร้อยละ 80-100) และนักเรียนมีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 70-79.00)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความพร้อมของอาคาร สถานที่ในการใช้งาน จากการตอบแบบสัมภาษณ์ของผู้บริหาร แบบสอบถามครู แบบสอบถามนักเรียน และแบบบันทึกข้อมูล พบว่า ผ่านเกณฑ์การ

ประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป โดยห้องศูนย์บ่มเพาะฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม และติดต่อได้สะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการทำกิจกรรม และเพียงพอต่อการใช้งาน รวมทั้งรองรับสมาชิกที่เข้าใช้งานห้องศูนย์บ่มเพาะฯ ซึ่งทางสถานศึกษามีการหาสถานที่ที่จะนำมาใช้เป็นห้องศูนย์บ่มเพาะฯ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้งานกับห้องที่มีอยู่แล้ว สอดคล้องผลการวิจัยของจักรปรุพท์ วิชาอัครวิทย์ ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่กล่าวไว้ว่า “...สถานศึกษามีการใช้อาคาร สถานที่อย่างประหยัด คุ้มค่า ในส่วนที่จำเป็นต่อการใช้งาน ตลอดจนมีการบำรุงรักษา ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง ปลอดภัย เหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์ มีการสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนรับผิดชอบในการดูแลรักษาอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เป็นไปตามหลักแห่งความประหยัด และความคุ้มค่า” (จักรปรุพท์ วิชาอัครวิทย์, 2555)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความเหมาะสมของผู้รับผิดชอบในโครงการ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป ผู้รับผิดชอบในโครงการแต่ละฝ่ายในโครงการมีวุฒิ การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และประสบการณ์ก่อนเข้ามาทำงาน หรือระหว่างที่ทำงานอยู่ในวิทยาลัยฯ เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของนพพัชญ์ ฉิดจันทร์ ได้วิจัย เรื่องการบริหารงานบุคคลกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ที่กล่าวไว้ว่า “...บุคลากรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อ ความสำเร็จขององค์กร การบริหารองค์กรให้บรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพ มี สมรรถนะที่เหมาะสมกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กร...” (นพพัชญ์ ฉิดจันทร์, 2564)

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ความเพียงพอของงบประมาณ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบสอบถามครู และ แบบบันทึกข้อมูล พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับมากขึ้นไป งบประมาณที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม ของโครงการศูนย์บ่มเพาะฯ มีการจ่ายไม่เกินงบที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของพัฒน์นรี อัฐวงศ์ และฐิตารีย์ วงศ์สูง ได้วิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ งบประมาณของผู้บริหารเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการงบประมาณให้เป็นไปตามกรอบและ แนวทาง ตามพันธกิจ ยุทธศาสตร์ รวมถึงการประกันคุณภาพ ผู้บริหารเป็นผู้กำหนด ขับเคลื่อน นโยบายทางด้านบริหารจัดการงบประมาณของหน่วยงานให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ของมหาวิทยาลัยภายใต้การบริหารจัดการที่โปร่งใสตรวจสอบได้ (พัฒน์นรี อัฐวงศ์ และฐิตารีย์ วงศ์สูง , 2559)

ตัวบ่งชี้ที่ 4 การประชุมชี้แจงหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงาน จากแบบสัมภาษณ์ ผู้บริหาร แบบสอบถามครู และแบบบันทึกข้อมูล พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผู้บริหาร และครูมี การประชุม เพื่อชี้แจงหน้าที่ และบทบาทของคณะกรรมการดำเนินงานแต่ละบุคคลให้ชัดเจนก่อนไป ดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ตอนที่ 2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกรมเพื่อ การศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความเพียงพอของช่องทางในการประชาสัมพันธ์โครงการ จากแบบสอบถามครู และแบบสอบถามนักเรียน พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยครู และนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับ

ข่าวสารจากช่องทางการประชาสัมพันธ์ของโครงการศูนย์บ่มเพาะฯ ทั้ง 4 ช่องทาง ทำให้ข้อมูลการทำกิจกรรมของโครงการศูนย์บ่มเพาะฯ ได้รับความสนใจไม่มากเท่าที่ควรซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรัชญาวรรณ จันทะขาน ได้วิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ที่พบมากขึ้นไป คือการประชาสัมพันธ์ข่าวสารและกิจกรรมไม่ทั่วถึง แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดมีการประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป หรือช่องทางในการประชาสัมพันธ์ไม่หลากหลาย (ปรัชญาวรรณ จันทะขาน, 2564)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 กิจกรรมศูนย์บ่มเพาะฯ ดำเนินงานได้ตามแผนที่วางไว้ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จากแบบสอบถามครู และแบบบันทึกข้อมูล พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยกิจกรรมของโครงการศูนย์บ่มเพาะฯ ที่จัดขึ้นทั้ง 4 กิจกรรมได้แก่ 1) กิจกรรมส่งเสริมความพร้อมสำหรับการเป็นผู้ประกอบการใหม่ 2) กิจกรรมอบรมการเขียนแผนธุรกิจ 3) กิจกรรมศึกษาดูงานของศูนย์บ่มเพาะฯ และ 4) กิจกรรมอบรมครูในการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการสู่การจัดการเรียนรู้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนที่วางไว้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mario Vanhouck ได้วิจัยเรื่อง Project Management with Dynamix Scheduling: Baseline Scheduling, Risk Analysis and Project Control ที่กล่าวไว้ว่า “...การบริหารโครงการประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์กร การจัดการทรัพยากรที่นำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายโครงการและวัตถุประสงค์โครงการ หลักการบริหารโครงการที่มีความสำคัญต่อวัตถุประสงค์ของโครงการคือ การจัดการขอบเขตของโครงการ การจัดการทรัพยากรบุคคล การกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของผู้มีส่วนร่วม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการ...” (Mario Vanhouck, 2013)

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การติดตามการทำงาน ผลการประเมินพบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผู้บริหารและครูมีการเข้าร่วมประชุม เพื่อหารือ และเห็นความสำคัญในการติดตาม สอบถามปัญหา ให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ เดือนละ 1 ครั้ง มีการกำกับติดตามการทำงานอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งให้ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานด้านต่างๆ เป็นระยะ สอดคล้องกับผลวิจัยของ Del Pico and Wayne J ได้ทำวิจัยเรื่อง Project Control: Integrating Cost and Schedule in Construction ที่กล่าวไว้ว่า “...หลักการที่สำคัญของการวางแผน การตรวจสอบ และการควบคุมทรัพยากรเพื่อทำให้บรรลุเป้าหมายของโครงการ ที่งานโครงการต้องกำหนดเป้าหมายเพียงครั้งเดียวด้วยเวลาและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ลักษณะการบริหารมีการกำหนดระบบและกระบวนการไว้ล่วงหน้า ซึ่งได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป...” (Del Pico and Wayne J, 2013)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความสนใจเป็นผู้ประกอบการ จากแบบสอบถามนักเรียน พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนมีความสนใจในการเป็นผู้ประกอบการ โดยมีการเรียนรู้หลักการ ขั้นตอนในการทำธุรกิจผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการศูนย์บ่มเพาะฯ สอดคล้องผลการวิจัยของมนกน ก ภาณู สิทธิกร ได้ทำวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนรู้ของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ ที่กล่าวไว้ว่า “...การเรียนรู้คือการเก็บข้อมูลเพื่อหาคำตอบ เพื่อนำคำตอบไปตอบโจทย์ทางธุรกิจ โดยคำตอบสำหรับสตาร์ทอัพ

จะผ่านการเก็บข้อมูลจากหลายช่องทาง การเรียนรู้ เช่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ หรือการลงมือทดลองด้วยตัวเอง ...” (มนกนก ภาณุสิทธิกร, 2562)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การมีโอกาสเป็นผู้ประกอบการ จากแบบสอบถามครู แบบสอบถามนักเรียน และแบบบันทึกข้อมูล พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน จากการที่ครูได้นำทักษะการเป็นผู้ประกอบการเข้าไปสู่การจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนมีแนวคิดที่สร้างชิ้นงาน เพื่อนำมาแก้ปัญหาที่นักเรียนสนใจ และนำไปใช้งานได้จริง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ตามแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2560-2579 ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่พบว่า สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคนิคการวางแผนธุรกิจ ด้านบริหารจัดการ ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านการสื่อสาร จากแบบสอบถามนักเรียน พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการศูนย์บ่มเพาะฯ ยังมีประสบการณ์ในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งทางโครงการศูนย์บ่มเพาะฯ จึงมีการจัดให้นักเรียนไปศึกษาดูงานยังสถานประกอบการต่างๆ เพื่อนำความรู้ แนวคิดทางธุรกิจมาเพิ่มทักษะการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุษกร วัฒนบุตร ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา Soft Skills ของเยาวชนไทยในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา Soft Skills ของเยาวชนไทยในศตวรรษที่ 21 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา Soft Skills ของเยาวชนไทยในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะที่เป็นปัจจัยในการพัฒนาทั้งทางด้านกาย ด้านอารมณ์ ด้านปัญญา และด้านการบริหารจัดการ ให้อุรู้และเข้าใจตามความเป็นจริง เพื่อสร้างทักษะที่ติดตัวไปแม้จะเปลี่ยนไป ประกอบอาชีพอื่น ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่จะอยู่ในตัว เพื่อที่จะมั่นใจว่าสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีในสังคม และปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา Soft Skills ของเยาวชนไทยในศตวรรษที่จะเกิด จากการถ่ายทอดและพัฒนาของคณาจารย์ เยาวชนที่จะเข้ารับการพัฒนา Soft Skills ไม่ตระหนักสนใจ การสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน (บุษกร วัฒนบุตร, 2564)

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ จากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบสอบถามครู และแบบสอบถามนักเรียน พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการศูนย์บ่มเพาะฯ ต้องการให้ทางโครงการสำรวจความต้องการให้สมาชิกในการเลือกกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกรมเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกิดข้อค้นพบจากการประเมินโครงการดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับสารสนเทศเกี่ยวกับโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกรมเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินปรับปรุงโครงการร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการโครงการต่อไป

2. หัวหน้าโครงการ ได้รับสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินการของโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาปรับปรุงภารกิจกรมให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียนที่เป็นสมาชิกในโครงการ และพัฒนากิจกรรมเดิมให้ดีขึ้น

บทสรุป

โครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ผลการประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป และผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 3 ตัวบ่งชี้ ผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนดจำนวน 1 ตัวบ่งชี้คือ ความเพียงพอของช่องทางในการประชาสัมพันธ์โครงการ โดยพบว่า ช่องทางการประชาสัมพันธ์ของโครงการไม่เพียงพอต่อการแจ้งข่าวสารให้กับครู และนักเรียน และด้านผลผลิตของโครงการ มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 5 ตัวบ่งชี้ ผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านเทคนิคการวางแผนธุรกิจ 2) ด้านบริหารจัดการ 3) ด้านการเงิน 4) ด้านการตลาด และ 5) ด้านการสื่อสาร โดยพบว่านักเรียนที่เข้าร่วมโครงการศูนย์บ่มเพาะฯ ยังมีประสบการณ์ในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ไม่มากเท่าที่ควร และความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ โดยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการศูนย์บ่มเพาะฯ ต้องการให้ทางโครงการสำรวจความต้องการให้สมาชิกในการเลือกกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ประเมินด้วยวิธีการเชิงระบบ (Systems approach) และเป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Summative Evaluation) ซึ่งพิจารณาใน 3 ประเด็นคือ 1) ปัจจัยนำเข้าของโครงการ 2) กระบวนการดำเนินงานของโครงการ และ 3) ผลผลิตของโครงการ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินโครงการต่อ ปรับปรุงโครงการหรือยุติโครงการดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่างๆ ให้แพร่หลายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น
2. สำรวจหาความต้องการของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ ในการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลต่างๆ ที่เป็นข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ในการจัดโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก
3. เพิ่มการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นกับโครงการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขโครงการให้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จักรปรุฬห์ วิชาอัศววิทย์. (2555). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 13(2): 72-87.
- นวพัชญ์ ฉิดจันทร์. (2564). “การบริหารงานบุคคลกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุษกร วัฒนบุตร. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา Soft Skills ของเยาวชนไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 4(1): 87-94.
- ปรัชญาวรรณ จันทะขาน. (2564). “การพัฒนากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการใช้บริการสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”. *ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒน์นรี อัฐวงศ์ และฐิตารีย์ วงศ์สูง. (2559). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 4(1): 73-89.
- มนกนก ภาณุสิทธิกร. (2562). “กระบวนการเรียนรู้ของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. (2551, 05 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 125 ตอนที่ 43 ก. หน้า 1-24.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2563 จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2562). *คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา (ปรับปรุงเมษายน 2562)*. สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2563 จาก <https://online.pubhtml5.com/tmes/fpbj/#p=1>
- Del Pico and Wayne J. (2013). *Project Control: Integrating Cost and Schedule in Construction*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Mario Vanhoucke. (2013). *Project Management with Dynamix Scheduling: Baseline Scheduling, Risk Analysis and Project Control*. New York: Springer-Verlag Berlin.

